

packas i "brev" är bekant även för vår tid. "Smördriteln" tillhör däremot historien liksom "konjakspiporna" och "höparmen". Begreppet "stavrum" för lagring av ved brukas väl knappast heller längre. Men företeelsen, att stapla veden mellan två uppställda stavar, är förmodligen vanlig även i 1990-talets svenska vedbodrar.

Möjligen kunde ordens etymologiska bakgrund ha ägnats litet större uppmärksamhet. Även termernas användning i överförd bemärkelse, i talesätt eller i litterära former, hade tillfört boken ett ökat läsvärde, om det givits utrymme för detta. Men boken är å andra sidan föredömligt saklig och koncentrerad. Den är utformad som en snabbt användbar handbok och som sådan kommer den mycket snart att bli en klassiker.

Mats Hellspong, Stockholm

Torsten Weimarck: *Akademi och anatomi*. Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Stockholm/Stehag 1996. 383 s., ill. ISBN 91-7139-272-6.

Konstvetaren Torsten Weimarck har i flera arbeten analyserat hur anatomin – och i dess förlängning medicinen, blir en modern modellvetenskap. Den representerar en förnuftsstyrd världsbild som förnekar en besjälad, animistisk eller magisk uppfattning om världskroppens helhet. De offentliga anatomiska dissektionerna, som i Sverige för första gången genomfördes 1667, förutsätter en själlös kropp på obduktionsbordet, alltså en skarp åtskillnad mellan kropp och själ.

1996 publicerades Weimarcks stora verk *Akademi och anatomi – Några aspekter på människokroppens historia i nya tidens konstnärsutbildning och ateljépraktik, med särskild tonvikt i Stockholm och Köpenhamn fram till 1800-talets början*. Undertiteln kan tyckas något blygsam. Den är rikligt försedd med illustrationer både i form av bilder och citerat källmaterial såsom brev, tal, protokoll m.m. Den detaljerade notapparaten och källhänvisningstekniken lyfter fram ett annars svårtillgängligt material. Som en extra finess

finns en 70 sidor lång bilaga där två handskrifter författade av den excentriske anatomen Pehr Floding (1731–1791) återges med överstrykningar och allt.

För alla som intresserar sig för problematiken kring kropp, hälsa och medicin i vidsträckt mening är Weimarcks tankeväckande och skarpsinniga arbeten omistliga. *Akademi och anatomi* visar dessutom prov på en respektingivande grundforskning med ett källmaterial som kan brukas, tolkas och omtolkas av samtida liksom framtida forskargenerationer.

Lynn Åkesson, Lund

Dahlgren, Stellan och Florén, Anders: *Fråga det förflutna. En introduktion till den moderna historieforskningen*. Studentlitteratur, Lund 1996. 323 s., ill. ISBN 91-44-60701-6.

Att fråga det förflutna har blivit en metod som används av allt fler för att både tolka samtiden och forma framtiden. Det historiska intresset har kommit att omfattas också av andra än historikerna själva. De bägge Uppsalahistorikerna Florén och Dahlgren diskuterar i den här boken historievetenskapen som sådan, samtidigt som de på ett lättfattligt sätt gör aktuella frågeställningar och skolbildningar tillgängliga även för historiskt intresserade forskare inom andra ämnen. De berör såväl mer klassiska sätt att angripa problemen med att tolka det förflutna som nyare mentalitetshistorisk analys.

Boken följer en tänkt skrivprocess, från utgångspunkten, då en personlig fråga omvandlas till ett vetenskapligt problem, över olika teoretiska och metodiska angreppssätt inom historievetenskapen, till hur de olika perspektiven leder till olika sätt att begripliggöra historien. Man får inte bara en grundlig genomgång av den historiska forskningens fält – man får också veta var man kan hitta källmaterialet. Ett antal bilagor vägleder läsaren vidare såväl i vetenskapsteoretisk litteratur som i arkiv och bibliografiska hjälpmedel.

Birgitta Svensson, Lund